(ప్రాచీన భారతదేశ చరిత్ర)

1) సింధూ నాగరికత క్రీ.పూ 2500 - క్రీ.పూ 1750

2. వేదకాలం/ఆర్యులు 1500 - 600 BC

3) జ్ఞానోదయ యుగం క్రీ.పూ 6వ శతాబ్దం <
   - మతపర అభివృద్ధి - 62 మతాల ఆవిర్భావం
   - రాజకీయ అభివృద్ధి - 16 మహాజనపదాలు

4. మౌర్యులు క్రీ.పూ 321 - 185

5) మౌర్యానంతర యుగం / గుప్తుల పూర్వయుగం క్రీ.పూ 2వ శతాబ్దం - క్రీ.శ 3వ శ.

6. గుప్తులు

7. హర్షవర్ధనుడు → Transition period
   - NI - 750 - 1200
   - SI - 550 - 1200

మధ్యయుగ భారతదేశ చరిత్ర.

1. ముస్లిం దండయాత్ర
2. ఢిల్లీ సుల్తానులు 1206 - 1526
3. భక్తి, సూఫీ ఉద్యమ
4/ విజయనగర, బహమనీ
5) మొగలులు - 1526 - 1707
(6) శివాజీ / పీష్వాలు

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

సింధు నాగరికత

1) హరప్పా
2) మొహెంజొదారో
3. అమ్రి
4) కోట్ డిజి
5) చన్హుదారో
6) లోథాల్
7) ధోలావీర
8) సుర్కోటడా
9. కాలిబంగన్ (రాజస్థాన్)
10 ఆలంగీర్‌పూర్
11 బనావలి (హర్యానా)
12. రోపార్ (పంజాబ్)

→

→ సింధు నాగరికతను మొట్టమొదటి సారిగా 1826 లో చార్లెస్ మాసన్ పేర్కొన్నాడు. 1831లో అలెగ్జాండర్ బర్న్స్ సింధు నాగరికత గురించి పేర్కొన్నాడు.

– 20వ శతాబ్ది ప్రారంభంలో దయారాం సహానీ, R.D. బెనర్జీ సింధు నాగరికత గురించి పేర్కొన్నారు.

– 1920లో బ్రిటీష్ వారు వాయువ్య భారతదేశంలో రైల్వే లైన్లను నిర్మిస్తున్నపుడు ఒక నాగరికతకు చెందిన కొన్ని వస్తువులు లభ్యమయ్యాయి.

– ఈ నాగరికతను కనుగొనుటకై త్రవ్వకాల బాధ్యతను భారత పురావస్తు శాఖకు అప్పగించబడినది.

– అప్పటి ASI (Archeological survey of India) చైర్మన్ సర్. జాన్ మార్షల్ ఇతను అనేక బృందాలను ఏర్పాటు చేసి త్రవ్వకాల కొరకు అనేక ప్రాంతాలకు పంపించాడు. వీనిలో వాటిలో మొట్టమొదటిది దయారాం సహానీ బృందం.

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

→ దయారాం సహాని హరప్పా ప్రాంతాలలో (తవ్వకాలు జరిపి ఈ నగర నాగరికత వెలసినది అని ప్రకటించడంతో మన చరిత్ర పుస్తకాలు మార్చివేయబడ్డాయి.

- ఈ నాగరికతకు చెందిన ప్రధాన పట్టణాలు సింధు నదికి ఇరువైపులా ఉండటంచే దీనిని సింధు నాగరికత అంటారు.

- సర్ జాన్ మార్షల్ ఈ నాగరికతను హరప్పా నాగరికత అని పేరు పెట్టాడు.

• వ్యవసాయము: వీరు Oct – April మధ్యకాలంలో చూక్కో ఋతుపవనాల కాలంలో పంటలు పండించేవారు.

- వీరు ప్రధానంగా బార్లీని పండించారు.
- గుజరాత్‌లోని రంగిపూర్, లోథాల్ లలో వరిని పండించారు.
- ప్రపంచంలో మొట్టమొదటి సారిగా ప్రత్తిని పండించారు.
- వీరు రాతి కొడవలిని, చెక్క నాగలిని ఉపయోగించారు. వీరికి ఇనుము గురించి తెలియదు.
- నీటిపారుదల వసతులు ఉండేవికావు.

• వర్తకం: వ్యవసాయ ఉత్పత్తులలో మిగులు అధికంగా ఉండుట వల్ల వర్తకం బాగా అభివృద్ధి చెందినది.

- వీరు స్వదేశీ వర్తకమునకు ఎక్కా (EKKA) అనే ఎడ్లబండ్లను ఉపయోగించేవారు.
- విదేశీ వర్తకమునకు పెద్ద నౌకలను ఉపయోగించేవారు.
- వీరి ప్రధాన ఓడరేవు – లోథాల్
- వీరు లోథాల్ నుంచి వస్తువులను నౌకల ద్వారా (AOEN) పడవ ప్రాంతానికి తీసుకు వెళ్ళేవారు. అక్కడినుంచి ఎడ్లబళ్ళద్వారా డిల్మన్ (పుష్కల బంగారయినది), మకాన్ (పశ్చిమాన ఉన్న పట్టణాల) ప్రాంతాలకు వస్తువులను తీసుకు వెళ్ళేవారు. ఇక్కడ వస్తుమార్పిడి విధానం (BARTER) ఉండేది.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

→ హరప్పా ప్రజలు ప్రధానంగా కెంపైన రాళ్ళను దిగుమతి చేసుకునేవారు. ఉదా లాపిస్ లజూలి (Lapis Lazuli) Turquoise (టార్క్వాయిస్) జేడ్ (Jade) మొదలి

• మతము: హరప్పా ప్రజలు ప్రకృతిని పూజించేవారు. దేవాలయాలు ఉండేవి కావు. హరప్పా ప్రజల మతానికి సంబంధించి ముఖ్యమైన విధానం ముద్రికలు (Seals)

→ వీరియొక్క ముఖ్యదేవుడు పశుపతి మహాదేవుడు. ఇతని విగ్రహం (ముద్ర) మొహెంజొదారో లభ్యమైనది. ఇతని చుట్టూ 4 జంతువులు ఉన్నాయి. అవి ఏనుగు (BERT) గేదె, పులి, ఖడ్గమృగం, ఏనుగు. కూడా. ఇతని కాళ్ళ వద్ద 2 జింకలు ఉన్నాయి.

→ వీరియొక్క ఆరాధ్యదైవం అమ్మతల్లి.

- సింధు నాగరికతలోని ముద్రికలు స్టియాటైట్ శిలలతో (steatite stone) చేసేవారు

- మొహెంజొదారో లోని ఉన్న స్నానవాటికలు (Great bath) మత సమ్మేళనాలు జరిగేటప్పుడు సామూహిక స్నానాలు చేసేవారు.

లిపి: వీరి లిపి బొమ్మల లిపి (Pictographic). వీరు కుడినుంచి ఎడమకు, ఎడమ నుంచి కుడికి రాసేవారు. దీనినే బౌస్ట్రోఫిడాన్ (Boustrophedon) అంటారు. దీనిని సర్పలిపి అని కూడా అంటారు.

సమాజము: సింధు నాగరికతలో సమాజాన్ని వర్తకులు పాలించేవారు. 4 జాతులు ఉండేవి. 1) మైడిటరేనియన్స్ Mediterraneans

2) మంగోలాయిడ్స్ Mongoloids

3) ప్రోటో ఆస్ట్రలాయిడ్స్ Proto-Australoids

4) ఆల్పైన్స్ (Alpines)

- వీరి భాష ద్రవిడ భాష అన్నట్లుగా ఉండేది

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

పట్టణీకరణ/నగరీకరణ: సమకాలీన నాగరికతలలో సింధు నాగరికత అత్యధిక పట్టణీకరణ చెందినది (దీనితో పాటు పట్టణీకరణ కలిగియున్న నాగరికత Crete లేదా (క్రీట్) బాబిలోనియా నాగరికత)

- హరప్పా ప్రజలు అనేక నగరాలలో గ్రిడ్ విధానమును పాటించారు. వీరు ఇంగ్లీష్ Bonding విధానము [ఇటుకల పేర్చివేత ----] ను మొట్టమొదటిసారిగా ప్రవేశ పెట్టారు. కాల్చిన ఇటుకలను ఉపయోగించారు.
- మురికినీటి కాలువల వ్యవస్థలో హరప్పా ప్రజలు ప్రపంచ ప్రసిద్ధి చెందినవారు. మొహెంజొదారో లో ప్రతి ఇంటికి బావి, స్నానపుగది ఉండేది.
- మురికినీటి కాలువలలోని నీరు నగరంలోని ప్రధాన కాలువలకి అక్కడ్నుంచి ఆనీరు సింధు నదిలో పంపబడేది.
- ఇళ్ళగదులు వీధులవైపు ఉండేవి కావు. (ధూళికారణంగా)

* హరప్పా: నది - రావి
  ప్రదేశం - పాకిస్తాన్ పంజాబ్
  త్రవ్వినది - దయారామ్ సహానీ

→ 12 చిన్నధాన్యాగారాలు, (శవపేటికలలో), H ఆకారంలో శ్మశానము, శవపేటిక సమాధి ఎర్ర ఇసుకరాతితో చేసిన మనిషి మొండెము, మట్టి ఇటుకలతో ధాన్యాగారం మొ॥వి లభించాయి.

* మొహెంజదారో: నది - సింధు
  ప్రదేశం - పాకిస్తాన్‌లోని సింధురాష్ట్రం
  త్రవ్వినది - R.D. బెనర్జీ.

లభించినవి: మొహెంజదారో అంటే మృతుల దిబ్బ. దీనినే నిఖిలిస్తాన్ అనికూడా అంటారు. (Garden city)

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

→ స్నానవాటిక, పశుపతి మహాదేవుని విగ్రహం (అతిపెద్దది) అతిపెద్ద ధాన్యాగారము.
అతిపెద్ద సమావేశ మందిరం (Hall), ఎద్దు ముద్రిక, రెండు రాతి గొడ్డలు (ఆత్మలకు చెందినవి) స్త్రీలచే కంచుతో చేసిన నాట్యం చేసే నగ్న నర్తకి విగ్రహం.

(AMRI) అమ్రి: నది - సింధు

ప్రదేశం - పాకిస్తాన్‌లోని సింధ్ రాష్ట్రం

త్రవ్వినది - N.G మజుందార్

→ ఇక్కడ ఝుంగార్ (Jhungar) సంస్కృతి వెలసినది.

చన్హుదారో: నది - సింధు

ప్రదేశం - పాకిస్తాన్‌లోని సింధు రాష్ట్రం

త్రవ్వినది - నార్మన్ బ్రౌన్

→ కోట, రక్షణాగోడలేని ఏకైక పట్టణం / ప్రాంతం.
- అలంకరణ పెట్టె, సిరాబుడ్డి.
- జీవని బొమ్మల కేంద్రం అంటారు.

లోథాల్: నది - బోగావా (Bhogava) [illegible]

ప్రదేశం - గుజరాత్

త్రవ్వినది - S.R. రావు.

→ హరప్పా ప్రజల అతిపెద్ద ఓడరేవు.
- ప్రపంచంలోని మొట్టమొదటి టైడల్ (ఆటుపోట్ల ఆధారంగా నిర్మించినది) ఓడరేవు.
- సతీ సహగమనం
- పంచతంత్ర కథలతో కుండలు
- చెస్ బొట్టులు
- టెర్రాకోటా (కాల్చిన మట్టి) తో చేసిన గుర్రపు బొమ్మ.

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

కాలీబంగన్ నది - ఘగ్గర (ghaghar)

ప్రదేశం - రాజస్థాన్

త్రవ్వినది - A. ఘోష్

- కాలిబంగన్ అంటే నల్లని గాజులు.
- ప్రపంచంలో మొట్టమొదటిసారిగా భూమిని దున్నిన గుర్తులు లభ్యమయ్యాయి.
- ఒంటె అవశేషాలు
- అగ్నిని పూజించుట (లోథాల్ లో కూడా)
- వైద్య ఆధారాలు (లోథాల్ లో కూడా)
- ఇటుకలతో chamber వేసి దానిలో మృతదేహాలను పూడ్చుట.

బనవాలి: నది - సరస్వతి (or) రంగోయి (RANGOI)

ప్రదేశం - హర్యానా

త్రవ్వినది - R.S బిష్త్ బిస్ట్ (BIST)

- కుమ్మరి చక్రము
- అత్యధికంగా బార్లీ అవశేషాలు

రోపార్ (ROPAR) నది - సట్లెజ్

ప్రదేశం - పంజాబ్

త్రవ్వినది - Y.D. శర్మ

→ యజమాని చనిపోయిన తర్వాత అతనితో పాటు తాను పెంచుకున్న కుక్కలను కూడా పూడ్చేవాడు.

- ధోలావీర — గుజరాత్ లో ఉంది. R.S. బిస్త్ త్రవ్వారు
  - ఈ పట్టణాన్ని 3 భాగాలుగా వర్గీకరించారు.
  - పగిలిన స్తంభాలు లభ్యమయ్యాయి
  - 10 పెద్ద గుర్తులతో హరప్పాలిపియొక్క ముద్రిక.

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

సుక్కూర్ - ఇది సుఖాత్‌లో ఉంది.
- సుక్కుర్ అవశేషాలు.
- కుండలలో మృతదేహాలను పూడ్చిపెట్టడం.

కోట్‌డిజి - పాశ్చాత్యానికి సింధూలో ఉన్నది.
- రాతిబాణాలు

→ సింధునాగరికత ఉత్తరాగ్ర ప్రాంతము - సుమ్లా (లు) మండా J&K
దక్షిణాగ్ర ప్రాంతము - దైమాబాద్ (మహారాష్ట్ర)
తూర్పు అగ్ర ప్రాంతము - ఆలంఘీర్‌పూర్ (UP)
పశ్చిమాగ్ర ప్రాంతము - సుట్కాకోడర్ (సింధ్)

→ హరప్పా నాగరికత వైశాల్యము 1.3 మిలియన్ చ.కి.మీ.

సింధునాగరికతపై వివిధ సిద్ధాంతాలు:

1) సుమేరియన్ సిద్ధాంతం - మార్టిమర్ వీలర్
స్వదేశీ సిద్ధాంతం - ఎ.ఘోష్
చెలూచిస్తాన్ సిద్ధాంతం - స్టాక్‌సర్ - రఫీక్.

→ సింధునాగరికత పతనానికి కారణాలు - 1) వరదలు
(క్రీ.పూ-1750 నుంచి)
2) ఆర్యుల దండయాత్ర
3) థార్ ఎడారి విస్తరణ
4) సారవంతమైన భూములు అంతరించుట.
5) భూకంపాలు

→ సింధు నాగరికతలోని పట్టణాల నిర్మాణము వస్తుతం చండీగఢ్ లోని పట్టణ నిర్మాణంలాగా పోలి ఉండుంది.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

వేదకాలం (ఆర్యుల యుగం)

మాక్స్ ముల్లర్ - మధ్య ఆసియా నుంచి ఆర్యులు వచ్చారు.

Dr. గైల్ - ఆస్ట్రియా ; హంగేరి

తిలక్ - ఆర్కిటిక్ ప్రాంతం నుంచి

దయానంద సరస్వతి - టిబెట్

ఎడ్మండ్ లీచ్ & A.C. దాస్ - సప్త సింధు ప్రాంతం

→ ఆర్యుల యుగాన్ని (1500 - 600 BC) రెండు యుగాలుగా వర్గీకరించారు.

1) ఆలవేదకాలం (1500 - 1000 BC)

2) మలవేదకాలం (1000 - 600 BC)

→ ఆర్యుల మొట్టమొదటి దండయాత్రికుడు - దివదాసుడు. ఇతను 'సాంబార' అనే నాయుడిని ఓడించి సప్త సింధు (పంజాబ్) ప్రాంతంలో స్థిరపడ్డాడు.

- ఇతని తర్వాత ముఖ్యమైన దండయాత్రికుడు - త్రిసదాస్యు. ఇతను అనేక మంది స్వదేశీయులను లేదా దాస్యులను హతమార్చాడు. అందువల్లనే ఇతనిని 'దాస్యుహంత్ర' అంటారు.

- ఆలవేదకాలంలో యుద్ధాలు ప్రధానంగా గోవ్వలు, గడ్డి భూముల కోసం జరిగేవి. దీనిని గవిష్టి (Gavishti) అంటారు.

- ఆలవేదకాలంలో అతిపెద్ద యుద్ధం - దశరాజుగణ యుద్ధం. ఇది సుమారు క్రీ.పూ 1000 సంవత్సరం పరూష్ణి (రావి నది) నది ఒడ్డున భరత వంశానికి చెందిన సుదాముడు, పురు వంశానికి చెందిన పురుచ్ఛేప మధ్య జరిగినది.

- పురుచ్ఛేపకి 10 మంది రాజులు సహాయం చేసారు. కానీ సుదాముడు (ఇతని ప్రధాన పురోహితుడు) పురుచ్ఛేపను (ఇతని ప్రధాన విశ్వామిత్ర) ఓడించాడు.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

→ ఈ యుద్ధం తర్వాత భరతులకు మరి పురు వంశం మధ్య వివాహ సంబంధాలు ఏర్పడ్డాయి. ఫలితంగా కురు తెగ ఆవిర్భవించింది

-) తర్వాత కురు తెగ రెండుగా చీలిపోయింది - 1) పాండవులు

2) కౌరవులు.

-) పాండవులు, కౌరవులు మధ్య కురుక్షేత్ర యుద్ధం జరిగినది

- మలివేద కాలంలో రాజ్యాల విస్తరణకు యుద్ధాలు జరిగేవి. అందువల్లనే క్రీ.పూ 6వ శతాబ్దంలో చిన్న చిన్న రాజ్యాలు అంతరించి 16 మహారాజ్యాలు లేదా మహాజనపదాలు ఆవిర్భవించాయి.

- వేదకాలాన్ని తొలివేద, మలివేద కాలాలుగా విభజించుటకు 4 ప్రధాన కారణాలు ఉన్నాయి.

1) సామాజిక కారణాలు (సమాజం): తొలివేద కాల సమాజంలో సమానత్వం ఉండేది యజ్ఞాలు, యాగాదులు, కర్మకాండలు, అంటరానితనం మొ|| ఉండేవి కావు.

- స్త్రీలకు స్వేచ్ఛ కల్పించబడినది.

- బాల్య వివాహాలు ఉండేవి కావు

మైత్రేయి, గార్గి, ఉపేషి, వాక్నవి, గౌతమి, విశ్వవార మొదలగు మహిళలు ఋషి హోదాను పొందారు.

→ మలివేద కాలంలో యజ్ఞాలు, యాగాదులు, కర్మకాండలు, అంటరానితనం మొ|| ప్రవేశ పెట్టబడ్డాయి.

- స్త్రీలు తమ స్వేచ్ఛను కోల్పోయారు.

- వర్ణవ్యవస్థ పుట్టుక ఆధారంగా ప్రవేశపెట్టబడింది.

- ఋగ్వేదం లోని 10వ మండలంలో 'పురుషసూక్త' లో వర్ణ వ్యవస్థ గురించి పేర్కొనబడినది.

1) బ్రాహ్మణుడు బ్రహ్మ నోటి నుంచి జన్మించాడు, శూద్రుడు బ్రహ్మ పాదాల నుంచి పుట్టాడు.

2) క్షత్రియుడు బ్రహ్మ భుజాలు

3) వైశ్యుడు బ్రహ్మ తొడల నుంచి

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

- మలివేద కాలంలో కులవ్యవస్థ పటిష్టమైనది

→ గోఘ్న (Goghna) : అతిథికి ఆవు మాంసంతో విందు ఇవ్వడం. ఈ విధానమును మలివేద కాలంలో పాటించేవారు.

- అనులోమ - అగ్రవర్ణానికి చెందిన పురుషుడు నిమ్న వర్ణాలకు చెందిన మహిళను వివాహం చేసుకోవడం. దీనిని అంగీకరించేవారు.

(ప్రతిలోమ - అగ్రవర్ణానికి చెందిన మహిళ నిమ్న వర్ణానికి చెందిన పురుషుని వివాహమాడుట)

దీనిని అంగీకరించేవారు కాదు.

<u>ఆర్థిక కారణాలు:</u> తొలివేద కాలంలో ఆర్యుల ముఖ్య వృత్తి పశు పోషణ. గోవులను మాత్రమే ఆస్తులుగా భావించేవారు. గోవుల అధిపతిని 'గోపతి' అనేవారు.

- పాణిలు ఆర్యేతర అనే ఆర్యేతర <u>వర్తకులు</u> ఆర్యుల గోవులను దొంగిలించేవారు.

→ మలివేదకాలంలో ఆర్యుల ప్రధాన వృత్తి వ్యవసాయం. ద్వితీయవృత్తి - <u>వర్తకం</u>.

- మలివేద కాలంలోనే ఇనుము కనుగొనబడినది. ఇనుము సహాయంతో అడవులను నరికి వాటిని వ్యవసాయ భూములుగా మార్చారు.

- ఇనుప నాగళ్లని, కొడవలిని ఉపయోగించారు. దీనికారణముగా వ్యవసాయ దిగుబడి అత్యధికమైనది. ఇది <u>వర్తకానికి</u> దారితీసింది.

- మలివేదకాలంలోనే నిష్క, సతమాన, కృష్ణాల అనే వెండి నాణెములు ప్రవేశ పెట్టబడ్డాయి. ఇవి <u>వర్తక</u> అభివృద్ధికి మహోన్నతంగా తోడ్పడ్డాయి.

<u>వర్తక</u> అభివృద్ధి కారణంగా అనేక పట్టణాలు వెలిశాయి. అందువల్లనే మలివేద కాలం అంతంలో అనేక పట్టణాలు ఆవిర్భవించాయి.

ఉదా: రాజగృహం, వైశాలి, శ్రావస్తి, కౌశాంబి, కాశీ మొ॥వి

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

రాష్ట్రీయ కార్యాలు: అతి వేద కాలంలో రాజ్య సమాజాన్ని పాలించే వాడిని రాజన్ అనేవాడు.

రాజునకు సలహా ఇచ్చుటకు 4 మండలులు ఉండేవి. అవి.

1) సభ - ముఖ్యమైన కుటుంబాల పెద్దలు వీరిలో సభ్యులుగా ఉండేవారు. ఇది రక్షణలను సంబంధించి సలహాలు ఇచ్చేది.

2) సమితి - కుటుంబాల పెద్దలు వీరిలో సభ్యులు. ఇది సాధారణ పరిపాలనకు సంబంధించి సలహాలు ఇచ్చేది.

3) గణ - ఇది ఒక యుద్ధ మండలి. ఆయుధాలు, సైన్యం. అవసరమైనపుడు సలహాలు ఇచ్చేది.

4) విధాత్ - ఇది ఒక మహిళా మండలి. మహిళల సమస్యలకు సంబంధించి సలహాలు ఇచ్చేది.

Note: 1) మహిళలు సభ, విధాతలలో. మాత్రమే పాల్గొనేవారు.

2) సభ, సమితిను కేవల పిల్లలు అనేవారు. (అథర్వణ వేదంలో పేర్కొనబడ్డది).

→ మలివేదకాలంలో రాజు ఒక నియంతగా మారాడు. అతివేద కాలంలోని మండలులు అంతమైనాయి.

- సభ, సమితి, ఉన్నప్పటికీ అవి వాటి ప్రాముఖ్యతను కోల్పోయాయి. రాజు మద్దతుగా కొంతమంది మంత్రులు నియమించబడ్డారు.

1) ముఖ్యప్రధాన - (సేనానాయకుడు)

2) మహిషి - పట్టపురాణి

3) యువరాజు - తర్వాతి రాజు

4) పురోహిత - ప్రధాన న్యాయమూర్తి

5) భాగదూత - పన్ను వసూలు చేసేవాడు

6) సంగ్రహీత - కోశాధికారి.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

మతకారణాలు: తొలివేదకాలంలో ఆర్యుల ముఖ్యమైన దేవుళ్ళు

1) ఇంద్రుడు - ఇతనిని పురంధరుడు అనికూడా అంటారు. ఇతను ఆర్యుల యుద్ధ వీరుడు.

2) ~~వర్షదేవుడు~~ - వర్షదేవుడు. స్వర్గానికి అధిపతి,

- విశ్వానికి తూర్పు భాగానికి అధిపతి.

2) అగ్ని - ఇతను భగవంతుడు, ఋషులకు మధ్య మధ్యవర్తి.

- ఇతనిని అతి భయంకరమైన దేవుడుగా పరిగణించబడేవాడు.

3) వరుణుడు - విశ్వ (God of cosmic order) (Moral God)

- విశ్వ నియమాలకు, నైతిక విలువలకు దేవుడు.

→ మలివేదకాలంలో ఆర్యుల ముఖ్యమైన దేవుళ్ళు

1) బ్రహ్మ - సృష్టికర్త (creator)

2) విష్ణు - సృష్టి రక్షణకర్త (Preservator)

3) శివుడు - సృష్టి నాశనకర్త (లయకర్త) (Destroyer)

ఆధారాలు:

(1) వేదాలు: వేదాల బిరుదులు - అపౌరుషేయ (Not made by the man) మనిషిచే రచించబడనివి

- నిత్య (అన్ని యుగాలలో) ఉంటాయి.

మొత్తం 4 వేదాలు ఉన్నాయి. అవి. వేదాలు ఆపోమార్గాన్ని పేర్కొన్నాయి (మోక్ష సాధనాలను)

(A) ఋగ్వేదము - మంత్రాలు పఠించేవారిని హోత్రి అంటారు.

- 10 మండలాలు ఉన్నాయి.

- 2-7 మండలాలు మొదటగా రచించబడ్డాయి.

- 3 మండలంలో గాయత్రీ మంత్రం (సావిత్రి దేవికి సంబంధించినది) పేర్కొనబడినది

- 10వ మండలంలో విశ్వ జననం, వర్ణ వ్యవస్థ గురించి పేర్కొనబడినది.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

B. సామవేదము : - మంత్రాలు పఠించువారిని - ఉద్గాతార

- ఇది సంగీతం గురించి తెలియజేస్తుంది

[

[

C. యజుర్వేదము : - మంత్రాలు పఠించువారిని అధ్వర్యు అంటారు.

- యజ్ఞయాగాదులు, గ్రహకూటములను గురించి తెలుపుతుంది

- ఇది శ్వేత, నల్ల యజుర్వేదములుగా (లేదా) మనకు గద్య పద్య యజుర్వేదంగా విభజించబడినది.

- ఇది గద్య, పద్య రూపాలలో రచించబడినది.

D అథర్వణవేదము : - మంత్రాలు పఠించువారిని బ్రహ్మ అంటారు.

- వైద్యం, మంత్ర తంత్రాలగురించి తెలియజేస్తుంది.

- ఇది బ్రిహ్మలుటలు రచించిన వేదము.

- ఇది వ్యవసాయ క్రీగుపాల గురించి వివరిస్తుంది.

ఉపనిషత్తులు : మొత్తం 108 ఉపనిషత్తులు ఉన్నాయి

- గురువు పాదాల వద్ద కూర్చుని జ్ఞానాన్ని పొందడాన్ని ఉపనిషత్తు అంటారు.

- ఉపనిషత్తులు జ్ఞాన మార్గాన్ని వివరిస్తాయి. (మోక్షానికి)

బ్రాహ్మణాలు : - పద్యరూపంలో ఉన్న వేదాలను గద్యరూపంలో విశ్లేషిస్తాయి.

ఉదా : ఐతరేయ, కౌషీతకి బ్రాహ్మణాలు ఋగ్వేదము గురించి వివరిస్తాయి.

- చాందోగ్య బ్రాహ్మణ - సామవేదము గురించి
- శతపథ బ్రాహ్మణ - యజుర్వేదము గురించి (అన్నింటిలో పెద్దగ్రంథం)
- గోపథ " - అథర్వణవేదం గురించి

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

ఉపవేదాలు: ఇవి వేదాలపై వ్యాఖ్యలు చేస్తాయి. అవి

1) ఆయుర్వేద - వైద్యం

2) ధనుర్వేద - యుద్ధకళలు

3) గాంధర్వవేద - సంగీతము

4) శిల్పవేద - కళలు

వేదాంగాలు: వేదాలను అర్థం చేసుకోవడానికి వీటిని తప్పని సరిగా చదవాలి

కల్ప - విధులు బాధ్యతలు.

శిక్ష - సరైన ఉచ్ఛారణ

చందస్సు - శబ్దం

నిరుక్త - కష్టమైన పదాల అర్థం

వ్యాకరణ - వ్యాకరణం

జ్యోతిష్య - నక్షత్ర శాస్త్రం.

షడ్దర్శనాలు: మోక్షం సాధించడానికి ఉన్న 6 పద్ధతులు

1) న్యాయ - అక్షపాదగౌతమ

2) వైశేషిక - ఉలుగకాద

3) సాంఖ్య - కపిల

4) యోగ - పతంజలి

5) మీమాంస (పూర్వమీమాంస) - జామిని

6) వేదాంత (ఉత్తర మీమాంస) - బాదరాయణ.

4 ఆశ్రమాలు. 1) బ్రహ్మచర్య - 0-25 years - నేర్చుకునేదశ

2) గృహస్థ - 25-50 yrs - వివాహం బాధ్యతలు

3) వానప్రస్థ - 50-75 yrs - ఆధ్యాత్మికులు, పుణ్యక్షేత్రాలు తిరగడం

4) సన్యాస - 75-100 yrs సన్యాసం

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

8 రకాల వివాహాలు

1. బ్రహ్మ - ఒకే తరగతిలోని ప్రజల మధ్య వివాహాలు
2. దైవ - యాగం చేసిన పురోహితునికి రుసుముగా యజమాని తన కూతురునిచ్చి వివాహం చేయుట
3. ప్రజాపాత్య - కట్నం లేకుండా వివాహం చేసుకొనుట
4. ఆర్ష - కట్నంగా గోవును ఇచ్చుట
5. అసుర - కన్యాశుల్కం
6. గాంధర్వ - ప్రేమ వివాహం
7. రాక్షస - ఎత్తుకు పోయి పెండ్లి చేసుకొనుట
8. పైశాచిక - నిద్రలో ఉన్నప్పుడు పెండ్లి చేసుకోవడం

పురాణాలు: మొత్తం 18 పురాణాలు ఉన్నాయి. ఇవి గుప్తుల కాలంలో రచించబడ్డాయి.

పురాణాలు మొట్టమొదటిసారిగా 4 యుగాల గురించి పేర్కొన్నాయి.

1) కృతా - 4800 దేవతా సం||లు - బాహుబలి - ధర్మం 4 కాళ్ళపైన
2) త్రేతా - 3600 " రాముడు - 3 కాళ్ళపైన
3) ద్వాపర - 2400 " శ్రీకృష్ణుడు - 2 "
4) కలియుగం: 1200 " కల్కి - 1 కాలుపైన

ఇతిహాసాలు:

రామాయణం: సూర్యవంశానికి చెందిన అయోధ్యరాముడికి సంబంధించిన చరిత్ర. వాల్మీకి రచించాడు

మహాభారతం: శ్రీకృష్ణుడు, పాండవులు, కౌరవులు సంబంధించిన చరిత్ర. వేదవ్యాసుడు రచించాడు.

మహాభారతాన్ని జయసంహిత, శతసంహిత అనికూడా అంటారు.

- మహాభారతాన్ని భారతదేశంలో కూడను పంచమ వేదం అంటారు
- తమిళనాడులో పంచమవేదం - తిరుకురల్.

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com